

УДК 343.352:061.1ЄС

О. П. Бабіков,
здобувач кафедри кримінального
права № 1 Національного
юридичного університету
імені Ярослава Мудрого

ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ЗМІСТУ КОМЕРЦІЙНОГО ПІДКУПУ (ПІДКУПУ У ПРИВАТНОМУ СЕКТОРІ) ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ КРАЇН-ЧЛЕНІВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Стаття присвячена кримінально-правовому аналізу відповідальності за підкуп службової особи юридичної особи приватного права (підкуп у приватному секторі) за законодавством країн-членів Європейського Союзу.

Ключові слова: підкуп у приватному секторі, комерційний підкуп, неправомірна вигода, активний та пасивний підкуп.

Необхідність порівняльно-правового аналізу чинного кримінального законодавства України у сфері боротьби з корупцією із зарубіжними правовими системами у цій галузі зумовлюється низкою чинників. Зокрема, Україна підписала та ратифікувала низку міжнародних документів у сфері боротьби із корупцією. Так, обов'язковими до імплементації у чинне законодавство України є положення Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією 1999 р. та Додаткового протоколу до неї, Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти корупції 2003 р.

На виконання міжнародних зобов'язань законодавцем внесено низку змін до чинного кримінального законодавства України. Так, 7 квітня 2011 р. прийнятий Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за корупційні правопорушення» № 3207-VI¹, яким розділ XVII Особливої частини КК було доповнено новою статтею 368³ («Комерційний підкуп службової особи юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми»).

---

¹ Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за корупційні правопорушення : Закон України від 7 квітня 2011 р. № 3207-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/3207-17> (дата звернення: 31.09.2015). – Заголовок з екрану.

Оскільки зазначена норма є для кримінального законодавства України новою, з метою забезпечення її якості та ефективності правозастосовної діяльності виникає потреба у порівняльно-правовому дослідженні із відповідними положеннями кримінального законодавства тих країн, законодавство яких уже має відповідний досвід, зокрема, країн-членів ЄС.

Метою статті є встановлення характерних ознак підкупу у приватному секторі (комерційного підкупу)² за кримінальним законодавством країн-членів Європейського Союзу.

Питання щодо кримінальної відповідальності за корупційні діяння, зокрема, за підкуп у приватному секторі, розглядалися у роботах І. О. Томчук, М. І. Хавронюка, І. І. Яцків, М. І. Бакай, Д. І. Крупко, О. Д. Ярошенко, П. П. Андрушка та інших.

Разом із цим окремого комплексного дослідження питання відповідальності за підкуп у приватному секторі з урахуванням останніх (2013–2015 рр.) змін до чинного законодавства зазначених країн не проводилося.

Основними міжнародними актами, що визначають зміст антикорупційного законодавства країн-членів ЄС, є: Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції 2003 р.³ (далі – Конвенція ООН); Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією 1999 р.⁴ (далі – Кримінальна конвенція); Додатковий протокол до Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією 2003 р.⁵ (стосується підкупу арбітрів та присяжних засідателів); Конвенція про боротьбу з підкупом посадових осіб іноземних держав при проведенні

---

² *Примітка.* Слід зазначити, що зарубіжне кримінальне законодавство оперує термінами «підкуп у приватному секторі» та «комерційний підкуп». У зв'язку із цим в роботі зазначені терміни будуть вживатися як синоніми передбаченому українським законодавством терміну «підкуп службової особи юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми».

³ Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції від 31 жовтня 2003 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_c16 (дата звернення: 31.09.2015 р.). – Заголовок з екрану.

⁴ Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією від 27 січня 1999 р. № ETS173 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_101 (дата звернення: 31.09.2015). – Заголовок з екрану.

⁵ Додатковий протокол до Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією від 15 травня 2003 р. № ETS191 [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_172 (дата звернення: 31.09.2015). – Заголовок з екрану.

міжнародних ділових операцій 1997 р.⁶ (стосується лише державних посадовців іноземних держав).

Конвенція ООН проти корупції 2003 р. та Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією 1999 р. зумовлюють необхідність криміналізації корупції (активного та пасивного підкупу) у приватному секторі. При цьому обидва зазначених міжнародних документа вказують на криміналізацію підкупу у приватному секторі саме у зв'язку із підприємницькою, комерційною діяльністю, тобто комерційного підкупу.

Так, ст. 21 Конвенції ООН указує, що «...кожна Держава-учасниця розглядає можливість вжиття таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідними для визнання злочинами умисно вчинених *в ході економічної, фінансової або комерційної діяльності... діянь ...*»⁷. Стаття 7 Кримінальної конвенції зазначає, що «...кожна Сторона вживатиме таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідними для встановлення у своєму національному законодавстві кримінальної відповідальності за умисне надання *під час здійснення підприємницької діяльності... будь-якої неправомірної переваги...*»⁸.

Аналіз кримінального законодавства-країн членів ЄС, які є учасниками вказаних міжнародних документів, дозволяє зробити висновок, що імплементація положень цих документів здійснюється по-різному, що відповідно вказує на різний підхід до визначення змісту зазначеного злочинного діяння.

Залежно від змісту аналізованого нормативного матеріалу, широти визначення у ньому ознак підкупу у приватному секторі можна умовно виділити дві групи (або системи) законодавчого закріплення характерних рис цього злочинного діяння. Ці дві групи (або системи) можна умовно назвати «роз-

---

⁶ Конвенція про боротьбу з підкупом посадових осіб іноземних держав при проведенні міжнародних ділових операцій від 21 листопада 1997 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/998_154 (дата звернення: 31.09.2015 р.). – Заголовок з екрану.

⁷ Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції від 31 жовтня 2003 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_c16 (дата звернення: 31.09.2015 р.). – Заголовок з екрану.

⁸ Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією від 27 січня 1999 р. № ETS173 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_101 (дата звернення: 31.09.2015 р.). – Заголовок з екрану.

ширеним» та «вузьким» підходами (тлумаченнями) до визначення змісту комерційного підкупу (підкупу у приватному секторі).

Зважаючи на істотний обсяг окремих норм відповідних КК країн-членів ЄС, досліджуватися будуть ті з них, що мають найбільш характерні (визначальні) ознаки кожної з указаних груп (систем).

В якості такого типового нормативного матеріалу для обох зазначених систем пропонується взяти кримінальне законодавство Австрії, Бельгії, Боснії та Герцеговини, Болгарії, Хорватії, Чехії, Франції, Німеччини, Угорщини, Румунії, Польщі, Іспанії, Італії, Нідерландів, Швейцарії, Швеції.

Також слід зазначити, що не всі КК аналізованих держав містять окрему норму про відповідальність за підкуп у приватному секторі. Частина КК містить так звані загальні норми (без поділу на підкуп у приватному чи публічному секторах), частина не містить таких норм узагалі, натомість, законодавець розміщує відповідні положення в інших, не кримінально-правових актах, зокрема, в окремих законах про забезпечення справедливої конкуренції та цивільних кодексах.

Типовими представниками першої групи так званого розширеного визначення підкупу у приватному секторі є кримінальне законодавство Румунії, Нідерландів, Бельгії, Франції⁹ та Швеції¹⁰.

Так, Кримінальний кодекс Румунії не поділяє суб'єктів корупційних правопорушень на суб'єктів приватного та публічного права. Кримінальна відповідальність за активний та пасивний підкуп передбачена одними й тими самими статтями КК. Це, зокрема, зумовлюється широким тлумаченням поняття «публічна службова особа» (public servant), під яке підпадає будь-яка

---

⁹ Див.: Overview of Anti-Bribery Laws in EMEA [Electronic resource]. – 2014. – Р. 33 – Режим доступу : <http://globalcompliance.com/anti-corruption/> (дата звернення: 31.09.2015 р.). – Заголовок з екрану.

¹⁰ Overview of Anti-Bribery Laws in EMEA [Electronic resource]. – 2014. – Р. 93 – Режим доступу : <http://globalcompliance.com/download/baker-mckenzie-overview-anti-bribery-laws-emea> (дата звернення: 30.09.2015). – Заголовок з екрану. Див. також: Amendments to the bribery provisions of the Penal Code (22 October 2012) [Electronic resource]. – Р. 1. – Режим доступу : http://www.linklaters.com/pdfs/mkt/london/Amendments_to_the_Bribery_Provisions_of_the_Penal_Code.pdf (дата звернення: 30.09.2015 р.). – Заголовок з екрану.

службова особа, що виконує яку-небудь роботу на користь будь-якої юридичної особи¹¹. Норми, що встановлюють відповідальність за активний та пасивний підкуп, розміщені у розділі V («Корупційні злочини та інші злочини у сфері службової діяльності»)¹².

У главі I («Корупційні злочини») передбачена відповідальність за пасивний (ст. 289 – «Luarea de mita») та активний (ст. 290 – «Darea de mita») підкуп. Стаття 289 КК Румунії установлює кримінальну відповідальність за отримання неправомірної вигоди (тобто пасивний підкуп). Так, у ч. 1 зазначеної статті кримінальна відповідальність установлюється за діяння службової особи, яка безпосередньо або через посередників, для себе або для іншої особи просить або отримує гроші чи іншу вигоду, не відмовляється від її отримання за виконання або невиконання, прискорення або затримання дій, що входять до службових обов'язків цієї особи, або за вчинення дій, що прямо суперечать службовим обов'язкам такої особи (§ 1 ст. 289 КК Румунії). Активний підкуп, передбачений ст. 290 КК Румунії, визнає кримінально караними обіцянку, пропозицію або надання грошей або інших вигод за вчинення дій, перелічених у ст. 289 КК.

Із цього можна зробити висновок, що румунський законодавець як об'єкт цих злочинів визнає нормальні відносини у сфері службової діяльності як у межах суто комерційної (підприємницької) діяльності, господарської діяльності, не пов'язаної з отриманням прибутку (некомерційної діяльності), так й функціонування органів державної влади.

Кримінальний кодекс Нідерландів містить окрему норму, що встановлює відповідальність за підкуп у приватному секторі (ст. 328ter). Так, у ч. 1

---

¹¹ Конференция государств – участников Конвенции Организации Объединенных Наций против коррупции. Группа по обзору хода осуществления. (Возобновленная четвертая сессия, Панама, 26–27 ноября 2013 г.). Обзор хода осуществления Конвенции Организации Объединенных Наций против коррупции. Румыния [Электронный ресурс]. – С. 3. – Режим доступа : <https://www.unodc.org/documents/treaties/UNCAC/WorkingGroups/ImplementationReviewGroup/ExecutiveSummaries/V1387400r.pdf> (дата обращения: 31.09.2015 р.). – Загл. с экрана.

¹² Romania penal code [Electronic resource] : am. 11.02.2014. – Режим доступа : <http://www.legislationline.org/documents/section/criminal-codes> (дата звернення: 30.09.2015 р.). – Заголовок з екрану.

ст. 328ter установлена відповідальність за пасивний підкуп у приватному секторі, під яким пропонується розуміти прийняття подарунка або іншої вигоди при виконанні службових функцій або виконанні наказу (розпорядження), що суперечить принципу чесності та добросовісності з приховуванням отримання такої вигоди від роботодавця або принципала¹³. Частина 2 зазначеної статті визначає поняття активного підкупу у приватному секторі, під яким пропонується розуміти пропозицію чи надання неправомірної вигоди службовцю, агенту чи іншій особі за вчинення чи невчинення при виконанні своїх повноважень або наказу певних дій у порушення вимог принципу чесності та добросовісності з приховуванням факту отримання такої вигод від роботодавця або принципала. Слід звернути увагу, що підкуп у приватному секторі включає в себе будь-які форми підкупу, що не пов'язані із підкупом посадової особи публічного права. Разом із цим криміналізація підкупу у приватному секторі не обмежується діями, вчиненими лише під час підприємницької діяльності. Тобто положення ст. 328ter охоплюють також й некомерційну (непідприємницьку) діяльність. Основне завдання даної норми – протидія поведінці, що суперечить обов'язкам особи як службовця, тобто такій, що посягає на належний порядок здійснення службової діяльності в будь-якій організації приватного права (як комерційній, так і не комерційній)¹⁴. Отже, у цьому випадку мова йде про суспільні відносини, що забезпечують нормальні умови функціонування системи службової діяльності та службових осіб приватного права.

---

¹³ Принципал (фін.) – особа, яка уповноважує іншу особу діяти в якості агента [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://uk.wikipedia.org/wiki/Принципал> (дата звернення: 31.09.2015 р.). – Заголовок з екрану.

¹⁴ Конференция государств- участников Конвенции Организации Объединенных Наций против коррупции. Обзор хода осуществления Конвенции Организации Объединенных Наций против коррупции. Нидерланды [Электронный ресурс]. – С. 4. – Режим доступа : <http://www.unodc.org/documents/treaties/UNCAC/WorkingGroups/ImplementationReviewGroup/ExecutiveSummaries/V1403532r.pdf> (дата обращения: 31.09.2015 р.). – Загл. с экрана; Overview of Anti-Bribery Laws in EMEA [Electronic resource]. – 2014. – P. 102 – Режим доступу : <http://globalcompliancenews.com/download/baker-mckenzie-overview-anti-bribery-laws-eme> (дата звернення: 30.09.2015). – Заголовок з екрану; CMS Guide to Anti-Bribery and Corruption Laws [Electronic resource]. – September, 2014. – P. 31. – Режим доступу : <http://www.cmslegal.com/Hubbard.FileSystem/files/Publication/b459b95d-5ba4-4e20-9f95-2df3f32d8849/Presentation/PublicationAttachment/a5ee0c6d-a377-4ac7-b575-a4ca09eb05e8/CMS-Guide-to-Anti-Bribery-and-Corruption-Laws.pdf> (дата звернення: 30.09.2015 р.). – Заголовок з екрану.

Кримінальний кодекс Бельгії виділяє поняття активного та пасивного підкупу. Відповідно до КК Бельгії пасивним підкупом є діяння, вчинене будь-якою особою, яка, обіймаючи посаду директора, менеджера, або здійснюючи керування за довіреністю або будучи співробітником юридичної особи, або представником, співробітником фізичної особи, просить неправомірну вигоду або приймає пропозицію, обіцянку, отримує неправомірну вигоду для себе або від імені третьої особи в обмін на забезпечення особливої позиції у межах своєї відповідальності без відповідного погодження або повідомлення раді директорів, акціонерів, патрону (принципалу), роботодавцю. Отже, будь-яка особа, яка пропонує неправомірну вигоду службовій особі приватного права, винна в учиненні підкупу при умові, якщо остання діяла без відповідного погодження або повідомлення керівництву. Активним підкупом відповідно є діяння, що полягає в учиненні безпосередньо або через посередників дій, що полягають у пропозиції, обіцянці або наданні неправомірної вигоди особі, яка, обіймаючи посаду директора або менеджера, представника або службовця (співробітника) юридичної або фізичної особи, від себе або в інтересах третьої особи надає таку перевагу за вчинення або невчинення певних дій у межах повноважень таких осіб або завдяки таким повноваженням, без відповідного погодження або без повідомлення про це ради директорів, загальних зборів акціонерів, патрону (принципалу) або роботодавця¹⁵.

Положення щодо підкупу у приватному секторі стосуються службовців або представників усіх форм юридичних осіб, включаючи товариства з обмеженою відповідальністю, публічні акціонерні товариства та некомерційні товариства (об'єднання)¹⁶. Отже, КК Бельгії передбачає розширене тлумачення підкупу

---

¹⁵ Criminal Code of the Kingdom of Belgium (1867, as of 2010) [Electronic resource]. – Режим доступа : <http://www.legislationline.org/documents/action/popup/id/16036/preview> (дата обращения: 31.09.2015). – Загл. с экрана. Див. також: Overview of Anti-Bribery Laws in EMEA [Electronic resource]. – 2014. – Р. 13. – Режим доступа : <http://globalcompliance.com/download/baker-mckenzie-overview-anti-bribery-laws-emea-2014> (дата обращения: 31.09.2015 р.). – Загл. с экрана.

¹⁶ Overview of Anti-Bribery Laws in EMEA [Electronic resource]. – 2014. – Р. 13. – Режим доступа : <http://globalcompliance.com/download/baker-mckenzie-overview-anti-bribery-laws-emea-2014> (дата обращения: 31.09.2015 р.). – Загл. с экрана.

у приватному секторі, визнаючи об'єктом нормальні умови функціонування системи службової діяльності та службових осіб приватного права.

Натомість, «вузьке» тлумачення підкупу у приватному секторі є характерним для законодавства, зокрема, Австрії, Боснії і Герцеговини, Болгарії, Хорватії, Німеччини, Угорщини, Польщі, Іспанії, Швейцарії, Італії, Чеської Республіки¹⁷.

Так, аналіз норм, що містяться у главі 30 КК Німеччини, дає підстави вважати, що безпосереднім об'єктом комерційного підкупу за КК Німеччини є суспільні відносини, що захищають право на справедливу комерційну практику, чесну підприємницьку діяльність та рівні умови конкурентної боротьби¹⁸.

КК Чеської Республіки не містить спеціальної норми, що встановлює відповідальність за комерційний підкуп. Відповідна норма розташована у Цивільному кодексі Чеської Республіки. Чеський законодавець вважає, що об'єктом такого правопорушення є порушення нормальних відносин у сфері підприємницької діяльності, створення рівних та справедливих умов для конкуренції на ринку товарів і послуг, забезпечення захисту інтересів покупців і споживачів цих товарів і послуг. Разом із цим усі інші випадки (тобто ті, що не пов'язані з порушення умов справедливої конкуренції) підкупу уповноважених осіб приватного права охоплюється нормами КК Чеської Республіки, зокрема, ст. 331 КК, що не поділяє суб'єктів корупційних злочинів на суб'єктів публічного та приватного права¹⁹.

---

¹⁷ Щодо зазначених країн див.: Overview of Anti-Bribery Laws in EMEA 2014 [Electronic resource]. – Режим доступу: <http://globalcompliance.com/download/baker-mckenzie-overview-anti-bribery-laws-emea-2014/> (date of treatment: 30.09.2015 p.). – Заголовок з екрану; CMS Guide to Anti-Bribery and Corruption Laws. – September, 2014 [Electronic resource]. – Режим доступу: <http://www.cmslegal.com/Hubbard.FileSystem/files/Publication/b459b95d-5ba4-4e20-9f95-2df3f32d8849/Presentation/PublicationAttachment/a5ee0c6d-a377-4ac7-b575-y>. – Заголовок з екрану. Див. також: Anti-Bribery Regulations – Czech Republic (2013, January) [Electronic resource]. – Режим доступу: <http://www.warwicklegal.com/publications/Fact Sheet> (date of treatment: 30.09.2015). – Заголовок з екрану.

¹⁸ Overview of Anti-Bribery Laws in EMEA [Electronic resource]. – 2014. – P. 33. – Режим доступу: http://globalcompliance.com/download/baker-mckenzie-overview-anti-bribery-laws-emea-2014_ (date of treatment: 30.09.2015). – Заголовок з екрану.

¹⁹ Trestní zákoník // Sbíрка zákonů Česká Republika [Електронний ресурс]. – 2009. – С. 40. – Режим доступу: www.mvcr.cz/soubor/sb011-09-pdf.aspx (date of treatment: 30.09.2015). – Заголовок з екрану. Див також: CMS Guide to Anti-Bribery and Corruption Laws [Electronic resource]. – September, 2014. – P. 19. – Режим доступу: <http://www.cmslegal.com/Hubbard.FileSystem/files/Publication/b459b95d-5ba4-4e20-9f95-2df3f32d8849/Presentation/PublicationAttachment/a5ee0c6d-a377-4ac7-b575-a4ca09eb05e8/CMS-Guide-to-Anti-Bribery-and-Corruption-Laws.pdf> (date of treatment: 30.09.2015). – Заголовок з екрану.

Кримінальне законодавство Швейцарії передбачає відповідальність за підкуп (активний і пасивний) тільки службових осіб публічного права. Норма, що встановлює відповідальність за комерційний підкуп, міститься у ст. 4а Федерального закону про несправедливу конкуренцію, підкреслюючи тим самим, що об'єктом цього правопорушення є відносини у сфері підприємницької (господарської) діяльності, які забезпечують засади справедливої та чесної конкуренції²⁰.

З урахуванням викладеного можна дійти таких висновків: а) підкуп у приватному секторі за законодавством указаних країн можна поділити на підкуп *комерційний* (тобто такий, що є кримінально караним, тільки якщо здійснюється у сфері господарської діяльності, пов'язаної з отриманням прибутку – так зване вузьке тлумачення, відповідно до якого об'єктом цього злочину є відносини у сфері господарської діяльності), та підкуп у *приватному секторі*, який стосується забезпечення нормальних умов службової діяльності у сфері виконання робіт, послуг або будь-якої іншої господарської (у тому числі й некомерційної) діяльності (так зване розширене тлумачення, відповідно до якого об'єктом цього злочину визнаються відносини у сфері службової діяльності безвідносно, комерційними чи некомерційними вони є); б) об'єктом аналізованого злочинного діяння у випадках так званого розширеного підходу до визначення підкупу у приватному секторі є суспільні відносини, що забезпечують нормальні умови функціонування системи службової діяльності та службових осіб будь-яких юридичних осіб приватного права (комерційних та некомерційних); натомість, об'єктом аналізованого злочинного діяння за умови вузького підходу до визначення підкупу у приватному секторі є суспільні відносини у сфері виключно господарської діяльності.

---

²⁰ CMS Guide to Anti-Bribery and Corruption Laws [Electronic resource]. – September, 2014. – P. 44. – Режим доступу: <http://www.cmslegal.com/Hubbard.FileSystem/files/Publication/b459b95d-5ba4-4e20-9f95-2df3f32d8849/Presentation/PublicationAttachment/a5ee0c6d-a377-4ac7-b575-a4ca09eb05e8/CMS-Guide-to-Anti-Bribery-and-Corruption-Laws.pdf> (date of treatment: 30.09.2015). – Заголовок з екрану. Див. також: Overview of Anti-Bribery Laws in EMEA [Electronic resource]. – 2014. – P. 97 – Режим доступу: <http://globalcompliance.com/download/baker-mckenzie-overview-anti-bribery-laws-emea-2014> (date of treatment: 30.09.2015). – Заголовок з екрану.

Баби́ков А. П. Подходы к определению содержания коммерческого подкупа (подкупа в частном секторе) по законодательству стран-членов Европейского Союза

Статья посвящена уголовно-правовому анализу подкупа должностного лица юридического лица частного права (подкупа в частном секторе) по законодательству стран-членов Европейского Союза.

Ключевые слова: подкуп в частном секторе, коммерческий подкуп, неправомерная выгода, активный и пассивный подкуп.

Babikov A. P. The approaches to the determination of the content of commercial bribery (bribery in the private sector) under the laws of the countries-members of the European Union

The article is devoted to criminal-legal analysis of liability for bribery of an official of the legal entity of private law (bribery in the private sector) under the laws of the countries-members of the European Union.

Key words: bribery in the private sector, commercial bribery, illegal benefit, active and passive bribery.